

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SZABLAK na lata 2010-2017

Załącznik nr 1

*do Uchwały Nr XXXIII/181/10
Rady Miejskiej w Nowogrodzie
z dnia 05 marca 2010r.*

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.....	4
1.1. POŁOŻENIE.	4
1.2. WARUNKI GEOGRAFICZNE	4
1.2.1. RZEŻBA TERENU	4
1.2.2. SIEĆ WODNA.....	4
<i>RZĘKA NAREW , STARORZECZE, OCZKA WODNE</i>	4
1.2.3. KRAJOBRAZ	4
1.2.4. ZASOBY MINERALNE, GLEBY I UPRAWY.....	5
1.2.5. ...STATYSTYKA GMINY I MIEJSCOWOŚCI.	6
2. SFERA SPOŁECZNA	6
2.1. LUDNOŚĆ	6
2.2. RYS HISTORYCZNY.	7
2.3. OBIEKTY ZABYTKOWE W SZABLAKU.....	8
3. GOSPODARKA.....	8
3.1. ROLNICTWO.....	9
4. OCHRONA ZDROWIA.....	9
5. OŚWIATA	9
6. KULTURA, SPORT, REKREACJA	9
7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNIKACYJNA	11
8. KIERUNKI ODNOWY I PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA.....	16
8.1. PLANOWANE KIERUNKI ODNOWY	16
8.2. PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA Z UWZGLĘDNIENIEM CELU, UZASADNIENIA I REZULTATU.....	16
8.3. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ I SZACOWANE KOSZTY.....	17
8.4. ZGODNOŚĆ PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SZABLAK Z PROW.....	18
9. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE.	19
10. PODSUMOWANIE	19

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości Szablak jest dokumentem określającym strategię działań wsi w sferze społeczno-gospodarczej na lata 2010-2017.

Obowiązek opracowania planu wynika z Programu Odnowy Obszarów Wiejskich na lata 2007-2015. Dotyczy inwestycji mających poprawić warunki życia lokalnej społeczności. Plan Odnowy Miejscowości Szablak został przyjęty przez zebranie mieszkańców w dniu 22.02.2010r. .

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, jej historię, analizę zasobów służącą przedstawieniu stanu rzeczywistego, SWOT - czyli mocne i słabe strony wsi, planowane kierunki rozwoju, a także zakładane przedsięwzięcia wraz z szacunkowymi kosztami i harmonogramem planowanych działań.

Celem „Planu Odnowy Miejscowości Szablak” opracowanego na okres od 2010 roku do 2017 roku jest:

- Podniesienie standardu życia i pracy na wsi,
- Podniesienie atrakcyjności turystycznej,
- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowania dziedzictwa kulturowego.

Cele i działania zaproponowane w omawianym opracowaniu nawiązują do dokumentów strategicznych wyższego rzędu. Zapisy „Planu Odnowy Miejscowości Szablak” są spójne z *Narodową Strategią Spójności, Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*. Jest elementem działań podejmowanych przez Powiat Łomżyński i gminę Nowogród wchodzącą w jego skład mających doprowadzić do ożywienia społeczno- gospodarczego regionu.

Plan jest zgodny z dokumentami:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2007-2015,

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020,

Strategią Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Łomżyńskiego do 2015 r.

Projekt realizuje określone w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Nowogród Cel Strategiczny C „Miasto i Gmina Nowogród sprawnie zarządzanym obszarem zrównoważonego rozwoju, zapewniającym atrakcyjne warunki życia mieszkańców oraz funkcjonowania podmiotów gospodarczych”.

Projekt nawiązuje bezpośrednio do projektów z zakresu edukacji, sportu, kultury realizowanych w gminie Nowogród zawartych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2007-2015 i Planie Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Nowogród.

1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.

1.1. Położenie.

Miejscowość Szablak położona jest w zachodniej części województwa podlaskiego, w powiecie łomżyńskim, w gminie Nowogród przy drodze powiatowej 1909B Szablak-Łomża. Odległość od miasta Łomża 11 km, zaś od Nowogrodu ok. 3,5 km.

Gmina Nowogród leży w obrębie Niziny Północno – Mazowieckiej i wchodzi w skład mezoregionu Międzyrzecza Łomżyńskiego. Teren Gminy położony jest na obszarze zlewni rzeki Narew, której głównym, dopływem na tym terenie jest rzeka Pisa. Nad Narwią rozciąga się Równina Kurpiowska, której wydymowe obszary porastają lasy, a w niższych miejscach rozciągają się łąki, bagna i starorzecza.

Strefa dolinowa wykazuje bardzo dużą naturalność. Charakteryzuje się też unikalnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Bogactwo flory, a zwłaszcza występowanie wielu gatunków roślin chronionych i rzadkich, predysponuje do włączenia tego obszaru do jednego z najciekawszych zakątków Polski. Bogactwo flory i fauny porównywalne jest tutaj z wieloma parkami narodowymi w Polsce. Dolina rzeki Narwi stanowi też ekologiczny korytarz łączący cenne obszary geoprzyrodnicze. Strefę wysoczyznową cechuje wysoki stopień przekształceń, które wynikają z prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej.

1.2. Warunki geograficzne

1.2.1. Rzeźba terenu

Teren polodowcowy w większości równinny. Krajobraz Doliny Narwi. Starorzecza. Oczka wodne.

1.2.2. Sieć wodna

Rzeka Narew , Starorzecze, Oczka wodne

1.2.3. Krajobraz

Nizinny ze wzgórzami morenowymi, w dużej części zalesiony. Wokół miejscowości pola uprawne, łąki, lasy i starorzecze , Dolina Narwi.

1.2.4. Zasoby mineralne, gleby i uprawy

Podstawowe surowce mineralne występujące w gminie Nowogród to: gliny, i piaski akumulacji lodowcowej oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe rzeczne oraz eoliczne i lokalne utwory zastoiskowe – ropy, muły i piaski.

Gliny występują w południowo-wschodniej części gminy i są to głównie gliny piaszczyste, z niewielkim udziałem glin pylistych, o konsystencji twaroplastycznej lub plastycznej. Piaski i żwiry lodowcowe występują w otoczeniu glin. Wykształcone są one głównie jako piaski drobne i średnioziarniste, piaski gliniaste oraz żwiry i kamienie.

Piaski i żwiry wodnolodowcowe występują na obszarze wysoczyzny i są osadami akumulacji sandrowej z okresu zlodowacenia środkowopolskiego i są to piaski i żwiry o różnych frakcjach i miąższościach powyżej 4,5m. Występują one również na obszarze sandru, w północnej części gminy. Piaski i żwiry rzeczne budują tarasy nadzalewowe rzeki Narew. Są to piaski o różnej granulacji ziarna i żwiru, o miąższościach powyżej 4,5m.

Osady plejstoceny stanowią grunty nośne, korzystne dla budownictwa.

Utwory holoceny reprezentowane są przez piaski eoliczne, piaski i gliny deluwialne, piaski i namuły rzeczne oraz torfy. Grunty te są słabonośne lub nienośne dla budownictwa.

Duże zasoby gliny dobrej jakości, pokłady torfu, żwiru i piasku. Gleby w dużej ilości drugiej klasy. Podstawowe uprawy to zboża kukurydza, w mniejszej ilości ziemniaki oraz uprawy zielone(łaki).

Mapa Gminy Nowogród z zaznaczeniem obszaru realizacji projektu
Plan Odnowy Miejscowości Szablak.

1.2.5. Statystyka gminy i miejscowości.

Wielkość gminy wynosi 10098 ha, z czego użytki rolne stanowią 7420 ha.

Ogólna powierzchnia gruntów	Grunty orne i sady	Użytki zielone (łąki i pastwiska)	Grunty zabudowane i drogi	Lasy i grunty iadrzewione	Nieużytki i tereny różne	Wody
1	2	3	4	5	6	7
10098	4780	2122	518	2 297	93	288

Na terenie gminy istnieje 16 sołectw: Baliki, Chmielewo, Dzierzgi, Grądy, Grzymały, Jankowo – Młodzianowo, Jankowo – Skarbowo, Kupnina, *Mątwica*, Morgowniki, Serwatki, Sulimy, Sławiec Dwór, Sławiec Wieś, **Szablak**.

Podstawą rozwoju gminy jest rolnictwo z dążeniem do specjalizacji w zakresie produkcji mleczarskiej. Ważną rolę uzupełniającą rolnictwo są usługi. Teren gminy, dzięki dużej atrakcyjności krajobrazowej i przyrodniczej, stanowi korzystne miejsce dla rozwoju turystyki, a przez to bazy hotelarsko-gastronomicznej, kulturalnej, rekreacyjno-wypoczynkowej. Kolejnym kierunkiem, w jakim powinien pójść rozwój gospodarczy gminy to usługi na rzecz mieszkańców, zarówno miasta Nowogród, jak i sołectw znajdujących się na terenie gminy.

2. SFERA SPOŁECZNA

2.1. Ludność

W większości rolnicza, w części prowadząca działalność pozarolniczą.

Sołectwo	Ilość mieszkańców	Powierzchnia w km ²	Ilość mieszkańców na 1 km ²
Szablak	124	5,85	21,20

Porównanie liczby mieszkańców sołectwa z sąsiednimi sołectwami przedstawia tabela:

Sołectwa	Mątwica	Chłudnie	Jednaczewo	Nowogród	Szablak
Liczba mieszkańców	534	275	491	2152	124

Kształtowanie się liczby ludności we wsi Szablak na przełomie lat 1999 – 2009:

Rok	Liczba ludności
31.12.1999	134
31.12.2000	137
31.12.2001	136
31.12.2002	134
31.12.2003	137
31.12.2004	136
31.12.2005	140
31.12.2006	137
31.12.2007	134
31.12.2008	131
31.12.2009	124

Ponad połowa ludności gminy zamieszkuje w mieście Nowogród, natomiast na obszarach wiejskich miejscowościami o największej liczbie mieszkańców są Mątewica (14%), Jankowo Młodzianowo (6%), Sławiec (5%), Szablak (3%).

2.2. Rys historyczny.

Nazwa wsi Szablak pochodzi od osiedleńca kowala, który nazywał się Szablak. Wykonywał własnoręcznie szable dla wojska i inne rzeczy. W krótkim czasie przybyło 14 osadników którzy utrzymywali się z : rybołówstwa, karczowaniem lasu , spławem drzewa rzeką Narew (tak zwani oryle).

Były dwie karczmy; jedna nad rzeką Narew, a druga po lewej stronie drogi do Nowogrodu. Właścicielami karczm był Żyd i Polak. Mieszkańcy Szablaku brali udział w Powstaniu Kościuszkowskim, kampanii Napoleona, powstaniu listopadowym i styczniowym. W 1920 r., w wojnie z bolszewikami i we wrześniu 1939 r. batalion 33-go pułku piechoty strzelców kurpiowskich złożony z większości mieszkańców Szablaku bronił odcinka wzdłuż Narwi między Nowogrodem i Szablakiem (Just Franciszek, Tercjak Wacław, Bałazy Wacław).

Wiosną w 1939 r. na terenie sołectwa zaczęto budować schrony obronne przed spodziewanym najazdem Niemiec, wszystkich schronów było 5, w tym 2 niedokończone.

Obrońcami Szablaku 1939 r. był 33 pułk piechoty Strzelców Kurpiowskich Zdzisław Rożnowski, , dowódca 8 kompanii, porucznik Tarczałowicz, który 8 września poległ.

9 września wróg podciągnął grupy artylerii także przeciwpancernej. Zniszczyli 3 schrony, zdobyli lewy brzeg Narwi i Szablak.

Żołnierze pochodzący z Szablaku walczyli po całym świecie. Kilku z nich przeszło cały szlak bojowy z Armią Andersa. Do późnych lat czterdziestych w Szablaku i okolicach działał oddział AK dowódcą był Wacław Jesionkowski z Mątwicy.

2.3. Obiekty zabytkowe w Szablaku

- Krzyż wotywny z roku 1896.
- 5 Schronów bojowych ocalałych po II Wojnie Światowej oraz 2 schrony nie ukończone.

3. GOSPODARKA

Gmina Nowogród charakteryzuje się korzystnym położeniem względem ośrodka powiatowego - Łomży, gdzie występuje koncentracja placówek usługowych o znaczeniu ponadlokalnym.

Gospodarka gminy Nowogród, a tym samym miejscowości Szablaku jest zdecydowanie rolnicza. Na terenie gminy nie ma znaczących zakładów przemysłowych.

Ponadto gmina Nowogród posiada ponadprzeciętne walory turystyczne, na które składają się środowisko przyrodnicze doliny Narwi i walory historyczne (w tym Skansen w Nowogrodzie i linia oporu SGO Narew), co stwarza możliwości intensywnego rozwoju turystyki, stanowiącej w perspektywie coraz ważniejszą część gospodarki i dającą alternatywne w stosunku do rolnictwa źródło utrzymania miejscowej ludności.

3.1. Rolnictwo.

Podstawową gałęzią gospodarki gminy jest rolnictwo z dużą różnorodnością upraw, znaczną ilością użytków zielonych i różnorodnością zadrzewień. Głównym źródłem utrzymania miejscowej ludności są uprawy zbóż, ziemniaków i hodowla bydła mlecznego.

W gminie Nowogród przeważają gleby V-VI klasy bonitacyjnej Średnio korzystne warunki do uprawy stwarzają gleby brunatne żytnio-ziemniaczane oraz czarne ziemie w kompleksie zbożowo-pastewnym w IVa-IVb klasie bonitacyjnej.

4. OCHRONA ZDROWIA

W Nowogrodzie funkcjonuje Gabinet Lekarza Rodzinnego czynny od poniedziałku do piątku w godz. 8-15.30, realizujący usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Lekarz przyjmuje w wyznaczonych godzinach. Jest też apteka obejmująca swoim zasięgiem całą gminę.

Większy zakres świadczeń jest dostępny Samodzielnym Publicznym Zakładzie Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Łomży.

5. OŚWIATA

W Nowogrodzie znajduje się szkoła podstawowa, gimnazjum i przedszkole. Dzieci z Szablaku są dowożone do Zespołu Szkół Samorządowych w Nowogrodzie.

Bliskość miasta Łomży nie stwarza problemów w dostępie do pozostałych typów szkół – ponadgimnazjalnych i wyższych.

6. KULTURA, SPORT, REKREACJA.

W Szablaku jest świetlica wiejska. Znajduje się tu również filia miejsko-gminnej biblioteki publicznej.

Świetlica wiejska będzie przedmiotem przebudowy.

Realizacja zadania **remont świetlicy** będzie połączona ściśle z **zagospodarowaniem przestrzeni publicznej wokół świetlicy w Szablaku**.

Na terenie gminy Nowogród znajduje się Skansen Kurpiowski im. Adama Chętnika w Nowogrodzie, który jest jednym z dwóch najstarszych muzeów budownictwa ludowego w Polsce.

Wzdłuż rzeki Narew ciągnie się linia schronów bojowych SGO Narew, z których część znajduje się na terenie sołectwa Szablak.

Charakterystyczne są krzyże wotywnie z przełomu XIX/XX wieku i kapliczki.

Kilka szlaków turystycznych przecina teren gminy:

- Szlak "Chwały Oręża Polskiego" - niebieski - na trasie: Nowogród - Łomża - Piątnica - Drozdowo - Bronowo - Wizna - Góra Strękowa - Zajki,
- szlak schronów bojowych SGO Narew,
- międzynarodowa ścieżka rowerowa R12 Łomża-Szablak-Nowogród,
- szlak wodny Narwi,
- szlak wodny Pisy.

Jedynym obiektem sportowym jest stadion w Nowogrodzie, który wymaga pilnej modernizacji.

W roku 2009 Gmina Nowogród rozpoczęła budowę hali widowiskowo-sportowej przy Zespole Szkół Samorządowych w Nowogrodzie. Hala służyła będzie wszystkim mieszkańcom gminy. Będzie także miejscem organizacji imprez turystycznych, wystaw, ekspozycji sprzętu turystycznego, targów oraz form i imprez kulturalnych.

7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNIKACYJNA.

Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie gminy w wodę odbywa się w oparciu o dwa ujęcia wody zlokalizowane w Nowogrodzie i Sławcu. Gmina jest zwodociągowana w 95%. Miejscowość Szablak w 100%.

Zbiorowymi wodociągami w gminie objętych jest na 17 jednostek -10 miejscowości i miasto Nowogród. Wszystkie wsie położone w części gminy, po lewej stronie rzeki Narew objęte są wspólnie wodociągiem „Sławiec” – 11,50 km (z przyłączami 38,90 km). Miasto Nowogród oraz wsie położone na prawym brzegu Narwi obsługiwane są przez wodociąg Nowogród, długości 13,10 km (z przyłączami 37,18 km). Ogólna długość sieci wodociągowej wynosi 24,90 km (z przyłączami 76,08 km) i korzysta z niej 879 gospodarstw domowych.

Wsie położone na północnej stronie rzeki Narew zaopatrują się częściowo z indywidualnych źródeł, przeważnie w oparciu o studnie kopane.

Podstawowymi zadaniami w zakresie zaopatrzenia w wodę jest zapewnienie ciągłości dostaw wody mieszkańcom o jakości zgodnej z normami UE i w ilości pokrywającej pełne potrzeby ludności i gospodarki.

Kanalizacja sanitarna.

W gminie Nowogród odprowadzenie ścieków sanitarnych odbywa się głównie do przydomowych, lokalnych zbiorników bezodpływowych z przeznaczeniem do wywożenia. Prawidłowo rozwiązana gospodarkę ściekową opartą na zbiorczym systemie odprowadzania ścieków posiada jedynie ośrodek miejski Nowogród. Miasto posiada mechaniczno – biologiczną oczyszczalnię ścieków oddaną do użytku w 1992 roku o wydajności 300 m³ na dobę. W chwili obecnej do oczyszczalni dopływają ścieki w ilości około 60 m³ na dobę ze względu na to, iż tylko część miasta objęta jest siecią kanalizacji sanitarnej.

W istniejącej w mieście sieci kanalizacji sanitarnej wykorzystano układ grawitacyjno – pompowy. Jej długość wynosi 6,4 km, 299 przyłączy. Obsługuje gospodarstwa domowe, w budownictwie jedno- i wielorodzinnym.

Obecnie rozpoczęto budowę przyzagrodowych oczyszczalni ścieków z filtrem roślinnym, które powinny w znacznej części umożliwić zagospodarowanie i oczyszczenie nieczystości płynnych z gospodarstw domowych.

Zaopatrzenie w gaz.

Istniejący system gazociągów wysokiego ciśnienia na terenie naszego województwa nie pozwala na bezpośrednie zaopatrzenie w gaz przewodowy gminy Nowogród. Jest natomiast pełne zaopatrzenie w gaz butlowy.

Drogi

Przez teren gminy przebiegają następujące ciągi dróg o znaczeniu ponadlokalnym:

- droga nr 645 Łomża – Myszyniec - Olsztyn
- droga nr 648 Miastkowo – Nowogród - Stawiski

Drogi i ulice powiatowe przebiegają przez teren gminy na długości około km w tym ok. 24 km o nawierzchni twardej.

Drogi gminne mają długość 40,6. Tylko ok. 10 km stanowią drogi utwardzone asfaltowe i brukowane.

Zestawienie zasobów miejscowości.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest znaczeniu małym	Jest znaczeniu średnim	Jest znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu				X
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)			X	
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)				X
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				X
- świat zwierzęcy (ostoję, siedliska)				X
- osobliwości przyrodnicze				X
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)				X
- gleby, kopaliny		X		
Dziedzictwo religijne i historyczne				
Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej			X	
- walory zagospodarowania przestrzennego				X
- zabytki, obiekty historyczne		X		
- zespoły artystyczne	X			
- miejsca, osoby i przedmioty kultu		X		
- święta, odpusty, pielgrzymki	X			
- tradycje, obrzędy, wydarzenia artystyczne	X			
- legendy, podania i fakty historyczne	X			
- ważne postacie historyczne	X			
Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową				X
- działki pod domy letniskowe				X
- działki pod zakłady usługowe i przemysł			X	
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	X			
- place i miejsca publicznych spotkań				X
- miejsca sportu i rekreacji				X
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)				X
Gospodarka, rolnictwo, infrastruktura				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)			X	
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	X			
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	X			
- kanalizacja sanitarna	X			
- zaopatrzenie w wodę				X
- zaopatrzenie w gaz (gazociąg)	X			
Instytucje				
- ośrodek zdrowia	X			
- szkoły	X			
- dom kultury	X			

II. ANALIZA SWOT.

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest to metoda identyfikacji słabych i silnych stron miejscowości oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed miejscowością. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „**mocnych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony miejscowości i które należycie wykorzystane sprzyjać będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- „**słabych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony miejscowości i które nie wyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „**szans**” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości;
- „**zagrożeń**” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju .

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego miejscowości.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• bliskie położenie względem ośrodka powiatowego Łomży i centrum gminy-Nowogrodu,• korzystne położenie w pobliżu dróg krajowych nr 61 i wojewódzkich 645 i 648• wysokie walory przyrodnicze (rzadkie zbiorowiska roślinne i populacje zwierząt, wzgórza i doliny pradoliny Narwi, lasy i łąki ekstensywnie zagospodarowane)• zasoby historyczno-kulturowe (zespół schronów bojowych, budynki mieszkalne i publiczne)• bliski szlak wodny Narwi umożliwiający rozwijanie różnych form turystyki wodnej	<ul style="list-style-type: none">• niedostateczny rozwój infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej• niedostateczna promocja walorów przyrodniczych i krajoznawczych w województwie podlaskim i w kraju• zbyt małe wykorzystanie miejscowości jako atrakcji turystycznej• zbyt mała aktywność mieszkańców i starzejące się społeczeństwo• ograniczenia w zagospodarowaniu i inwestowaniu na obszarach chronionych Natury 2000• słabo rozwinięta działalność pozarolnicza• niefunkcjonalne zaplecze kulturalno-oświatowe• zły stan dróg na terenie wsi

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> korzystne warunki do rozwoju agroturystyki i rolnictwa ekologicznego sieć wodociągowa baza lokalowa pod placówkę kultury służącą integracji i aktywizacji mieszkańców tereny dla rozwijania sportu i rekreacji będące własnością wspólnoty gminnej 	<ul style="list-style-type: none"> brak miejsc pracy w miejscu zamieszkania zróżnicowanie potrzeb mieszkańców wsi braki w wyposażeniu w infrastrukturę techniczną (brak sieci gazowniczej, kanalizacji sanitarnej, brak ulepszonych nawierzchni większości dróg)

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> zachowanie wysokich wartości środowiska przyrodniczego warunki do rozwoju turystyki i gospodarstw ekologicznych sprzyjająca polityka ukierunkowana na rozwój obszarów wiejskich- możliwość pozyskiwania środków z funduszy unijnych i innych źródeł zewnętrznych rozszerzanie zakresu usług turystycznych w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe rozwiązanie problemu oczyszczania ścieków komunalnych poprzez budowę przyzagrodowych oczyszczalni. uaktywnienie mieszkańców wsi w rozwoju działalności pozarolniczej stworzenie prawdziwego zaplecza kulturalno oświatowego właściwa organizacja pracy z młodzieżą i dziećmi 	<ul style="list-style-type: none"> utrata walorów społecznych wskutek braku środków na odnowienie, adaptację i utrzymanie obiektów użyteczności społecznej, samowolna rozbudowa miejscowości prowadząca do utraty walorów przyrodniczych i krajobrazowych zanieczyszczenia środowiska (dzikie wysypiska, spływy nawozów i środków ochrony roślin) naruszenie właściwych zasad gospodarki ściekowej przy dalszej intensyfikacji produkcji rolniczej zły stan wodociągu na odcinku Mątwica Szablak nieumiejętne wykorzystanie szans jakie dają środki UE

8. KIERUNKI ODNOWY I PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA.

8.1. Planowane kierunki odnowy:

- zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego,
- rozwijanie działalności kulturalnej i rekreacyjno – sportowej,
- poprawa estetyki i podniesienie atrakcyjności miejscowości
- aktywizacja i integracja mieszkańców,
- promocja walorów miejscowości.

8.2. Planowane przedsięwzięcia z uwzględnieniem celu, uzasadnienia i rezultatu.

Cel nadrzędny zaplanowanych przedsięwzięć.

Poprawa jakości życia mieszkańców, rozwój i promocja miejscowości przy racjonalnym wykorzystaniu istniejących zasobów przyrodniczych, kulturowych i materialnych.

1. Remont i modernizacja świetlicy		
Cel	Uzasadnienie	Przewidywane rezultaty
-zaspokojenie potrzeb społeczno-kulturalnych mieszkańców,	realizacja zadania będzie służyć wszystkim mieszkańcom wsi i okolic, zaspokoi oczekiwania dzieci i młodzieży, podniesie walory kulturalne i rekreacyjne miejscowości, pozwoli zagospodarować wolny czas dzieci i młodzieży szkolnej oraz przyczyni się do rozwoju intelektualnego mieszkańców.	-przystosowanie i wykorzystanie istniejącej bazy lokalowej - powstanie miejsca służącego integracji i aktywizacji mieszkańców, zapewniającego atrakcyjne formy spędzania czasu, stwarzającego możliwości powstania grup i kół zainteresowań - rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, - tworzenie lokalnych więzi społecznych
2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół świetlicy		
Cel	Uzasadnienie	Przewidywane rezultaty
- poprawa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej i kulturalnej - kształtowanie przestrzeni publicznej	otoczenie ośrodka będzie miejscem wypoczynku, będzie służyło do organizowania imprez o charakterze kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym dla całej miejscowej ludności i wpłynie na estetykę otoczenia.	-poprawa estetyki miejscowości, poprawa stanu przyrodniczego i atrakcyjności wsi -poprawa jakości życia mieszkańców

3. Przebudowa drogi gminnej nr 105831 B (Mątwica – Szablak)		
Cel	Uzasadnienie	Przewidywane rezultaty
-unowocześnienie wsi - zapewnienie mieszkańcom dogodnego dojazdu do swoich posesji turystycznego, kulturowego, historycznego i przyrodniczego dla rozwoju społeczno-gospodarczego	Rozwój infrastruktury drogowej to warunek niezbędny do zapewnienia łatwego i sprawnego dostępu do regionu. Poprawa sieci połączeń komunikacyjnych przyczyni się do rozwoju działalności gospodarczej, ułatwi dostęp do terenów wypoczynkowych i turystycznie atrakcyjnych oraz w dalszej perspektywie spowoduje wzrost zatrudnienia w gminie i województwie. Przebudowa dróg gminnych ma istotne znaczenie dla funkcjonowania zagospodarowania miejscowości, poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego, ruchu pieszych i ochrony środowiska, a także wpływają na podwyższeniu stanu technicznego miejscowości.	Nośność przebudowanych dróg gminnych wzrośnie do 80 kN. Oszczędność czasu w przewozach towarowych Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich Wzrost natężenia ruchu ok. 6% Przebudowane zostanie niebezpieczne skrzyżowanie. Zwiększy się długość utwardzonych dróg, a przez to komfort życia mieszkańców.

8.3. Harmonogram realizacji przedsięwzięć i szacowane koszty.

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Przewidywany termin realizacji	Szacunkowy koszt w PLN	Beneficjent
1.	Remont i modernizacja klubu-świetlicy	2010-2011	600 000,00	Gmina Nowogród
2.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół klubu-świetlicy	2010-2011	50 000,00	Mieszkańcy Szablaku
4.	Przebudowa drogi gminnej nr 105831 B (Mątwica – Szablak)	2011-2012	800 000,00	Gmina Nowogród

Szczegółowy opis poszczególnych inwestycji oraz kosztorysy prac będą przygotowywane bezpośrednio przed przystąpieniem do aplikowania o środki i ich realizacją.

Jest to lista otwarta, która w trakcie okresu programowania może być modyfikowana. Ograniczenie wprowadzone w PROW – współfinansowanie na poziomie 75% i limit 500 000,00 zł jako maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej miejscowości w okresie realizacji Programu – oraz fakt, iż łączna kwota planowanych do realizacji projektów przekracza 500 000 zł, stworzy prawdopodobnie

konieczność dokonania gradacji projektów i wytypowania do realizacji i współfinansowania z PROW tylko niektórych z nich.

8.4. Zgodność Planu Odnowy Miejscowości Szablak z PROW.

PROW	Plan Odnowy Miejscowości
ZAKRES DZIAŁAŃ	
1. Budowa, remont, przebudowa lub wyposażenie obiektów: a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury	Remont świetlicy w Szablaku
2. Kształtowanie przestrzeni publicznej	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół świetlicy
DEFINICJA BENEFICJENTA	
Gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościół, lub związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa.	Gmina Nowogród, w której imieniu działa Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Nowogrodzie
KRYTERIA DOSTĘPU	
<p>1) projekty będą realizowane w miejscowości należącej do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gminy wiejskiej - gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, - gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców; <p>2) projekty wpisują się w zakres Planu Odnowy Miejscowości;</p> <p>3) projekty nie mają charakteru komercyjnego;</p> <p>4) w przypadku, gdy projekty realizowane będą na nieruchomości nie należące do beneficjenta, beneficjent posiada prawo do dysponowania tą nieruchomością na cele określone w projekcie przez okres 7 lat po realizacji projektu;</p> <p>5) organizacja pozarządowa działa w obszarze zbieżnym z celami działania „Odnowa i rozwój wsi” w szczególności na rzecz aktywizacji ludności, rozwoju oraz zachowania dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego;</p> <p>6) projekt składany przez instytucję kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego został zaakceptowany przez tę jednostkę.</p>	<p>Szablak leży na terenie gminy miejsko-wiejskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ projekty nie mają charakteru komercyjnego ✓ projekty wpisują się w zakres Planu Odnowy Miejscowości ✓ projekt składany przez jednostkę samorządu terytorialnego Gminę Nowogród ✓ nieruchomości, na których realizowane będą projekty należą do beneficjenta Gminy Nowogród ✓ organizacje pozarządowe, które będą gospodarzami obiektów i terenów działają na rzecz aktywizacji ludności, rozwoju oraz zachowania dziedzictwa kulturowego

9. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE.

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Miejskiej w Nowogrodzie, po wcześniejszym przyjęciu przez zebranie wiejskie.

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości realizowane będzie w oparciu o system absorbowania pomocy Unii Europejskiej i w oparciu o dokumenty strategiczne Gminy Nowogród.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polegać będzie na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty. W monitorowaniu będą brały udział podmioty zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości – realizujące poszczególne projekty.

10. PODSUMOWANIE

Plan Odnowy Miejscowości Szablak jest dokumentem otwartym, który będzie aktualizowany w zależności od potrzeb i uwarunkowań finansowych oraz od pozyskania środków z funduszy UE.

Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji. Założeniem Planu jest unowocześnienie infrastruktury, podniesienie standardu życia ludności, ochrona walorów historycznych, wprowadzenie nowych funkcji społecznych, a dalszym rozwoju - gospodarczych. Powinien wpłynąć na pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową. Ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości Szablak zależeć będzie w głównej mierze od pozyskania zewnętrznych środków na realizację zadań zawartych w dokumencie.

Opracowanie:

Tercjak Mieczysław

Tercjak Beata

Andrzej Cholewicki

Źródła wykorzystane przy opracowywaniu niniejszego Planu:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (OŚ 3: Odnowa i rozwój wsi),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nowogród,
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Nowogród do 2015 r.,
- Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2004-2013,
- Dane źródłowe Urzędu Miejskiego w Nowogrodzie,